

Akteri programa "Kultura nova" o dometima i iskustvima dubrovačke regionalne radionice

Kako ostvariti dijalog sa vlastima

Regionalnoj radionici programa *Kultura nova* (Nova generacija kulturnih organizacija Jugoistočne Evrope), koja se, u organizaciji Instituta za otvoreno društvo i Evropske kulturne fondacije (ECF) održala u Dubrovniku, pored predstavnika nevladinih organizacija iz Hrvatske, Srbije, Crne Gore i Makedonije prisustvovali su i **Kristofer Gordon**, međunarodni savjetnik za kulturnu politiku, **Violeta Simjanovska**, regionalni koordinatorka ovog projekta, te Francuskinja **Odil Senal**, direktor za programe i donacije.

Prateći izlaganja o problemima kulturnih politika zemalja Jugoistočne Evrope, gospoda Senal je, za "Vijesti" govorila o svom vidjenju razvoja ovog projekta:

- Vilo je impresivno vidjeti sve ove mlade ljude, menadžere uključene u kulturu, i to je stvarno osjećanje snage koje nemate u Zapadnoj Evropi. Naravno da mi u Evropskoj kulturnoj fondaciji vidimo koliko ima teškoća, ne zbog "kvaliteta" prisutnih, već zbog toga što se razvijaju u takvom političkom i tržišnom okruženju i ambijentu. Vaše su zemlje veoma malo tržište za kulturu, i to čini razvoj i preživljavanje teškim, i zato mislim da je ova saradnja vezana za preživljavanje kulturnog...

rok. Znamo da to nije lako, i da ne trebamo mi iz Zapadne Evrope davati učimo kako ćete nastaviti. Ni je nam cilj da stavljamo bilo koji prisutni NVO u neki regionalni okvir, ali mislimo da treba stvoriti mogućnosti za neformalne kontakte između menadžera u kulturi, u nadi da će to u jednom trenutku dovesti do snažnije regionalne saradnje.

Na pitanje o položaju NVO u razvijenim zemljama Evrope, Odil Senal napominje da program kulture je *Kultura nova* Evropska kulturna fondacija nema u drugim zemljama, te da je razvoj NVO u Evropi vezan za pitanja privatizacije i decentralizacije.

- Problemi su skoro slični, iako je kontekst drugačiji, i tamo su aktualna pitanja dijaloga sa loka-

lnim i nacionalnim vlastima, i ministarstvima kulture ta i na taj način uticati na kulturnu politiku.

Svetlana Rakanović, predstavnik MMARta iz Podgorice je govoreći o svojim dubrovačkim impresijama napomenula da je program "Kultura nova" refleksi već simptomatične situacije da se na inicijativu "spoljnog" organizatora i finansijera pokušavaju aktivirati tranz-

icijoni procesi u kulturi zemalja (inkriminirane) balkanske regije gdje se programске akcije fokusiraju na NVO-e kao prepoznate/potencijalne "generatore promjena".

- Poređenja radi, na nedavno organizovanom specijalističkom kursu za reforme u crnogorskoj kulturi, institucije kulture su, prije svega, prepoznate kao te potentne tačke na mapi novih i modernih trendova u kulturi koje mogu biti aktivirane adekvatnim infuzioniranjima u vidu obuke kadrova. Mobilnijim, operativnijim, stručnijim kadarom kakav teže da angažuju upravo NVO-i, sposobniji je za regulisanje obaveza, "radnih zadataka" predviđenih ovim programom, na analizu efikasnosti i efektivnost sopstvenog rada, na auto-evaluaciju i na krucijalni čin strateškog planiranja, kreiranja kompletne vizije organizacije, moći dugoročnog projektovanja modernog, komunikativnog i operativnog imidža i identiteta organizacije. To je i refleks određene intelektualne hrabrosti, rijetke i stoga dragocjene, u akuelnom društvenom i kulturnom kontekstu koji negativno uslovljava i limitira djelovanje na frustrirajuću "strategiju preživljavanja", stihijski "rad u hod", *adhokizan*, često i kompromiserstvo i totalnu pasivnost i neproduktivnost", ističe Rakanovićeva

Nema definisanja kulturne politike bez ostvarenja državne nezavisnosti

- Prije svega, u Dubrovniku smo mogli lako uočiti na koji se način crnogorska stvarnost mimoilazi sa tamošnjim aktualnim kulturnim, pa i društvenim kretanjima. I pored toga, domaći kulturni proizvođači se, bez kompleksa, mogu ponuditi, te parirati svojim pandanima u regionu.

Cetinjski "Otvoreni kulturni forum" je na ovom seminaru, zapravo, dobio potvrdu osnovnih pravaca djelovanja. Naime, kvalitetnija saradnja u regionu (na ex-YU prostorima) je ključni kurs OKF - kako u prethodnom periodu, tako i u zacrtaanim, vrlo ambicioznim programima, vezanim za ostvarivanje dugoročnih ciljeva.

Mada, moram istaći, evropska iskustva su umnogome, neuhvatljiva iz pozicije "pretpolitičkih društava" i modela povezivanja kulturnih asocijacija u tom okviru. Prema tome, nema definisanja kulturne politike bez ostvarenja nezavisne države Crne Gore, kaže pisac Pavle Goranović.

Goranović